

กฎหมายควบคุมสุราของไอร์แลนด์ฉบับใหม่: กฎหมายใหม่ที่เข้มข้นและทันสมัย

เมื่อเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมาประเทศไอร์แลนด์ได้ประกาศใช้กฎหมายสาธารณสุขว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฉบับใหม่ พ.ศ. 2561 (Public Health (Alcohol) Act 2018) โดยกฎหมายฉบับใหม่ที่มีเป้าหมายเพื่อลดการบริโภคสุราของประชาชนจาก 11.4 ลิตรต่อหัวประชากรในปัจจุบัน ให้เหลือ 9.1 ลิตรต่อหัวประชากรภายในปี ค.ศ. 2020 โดยมีสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ มีการควบคุมสุราใน 4 เรื่องหลัก ได้แก่

1) การกำหนดราคาขายสุราขั้นต่ำ (Minimum pricing policy) โดยกฎหมายได้กำหนดราคาสุราขั้นต่ำอยู่ที่ 0.1 ยูโรต่อกรัมแอลกอฮอล์ (ประมาณ 3.73 บาท) โดยมีข้อมูลวิจัยสนับสนุนว่ามาตรการดังกล่าวสามารถลดปริมาณการดื่มในระดับประชากรและในกลุ่มนักดื่มแบบเสี่ยงสูงได้ อีกทั้งยังสามารถลดผลกระทบต่อสุขภาพและสังคมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแอลกอฮอล์ได้อีกด้วย

3) การกำหนดให้แสดงข้อความเตือนสุขภาพบนฉลากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกฎหมายได้กำหนดให้สุราทุกประเภททั้งจำหน่ายในประเทศและส่งออกจะต้องแสดงฉลากข้อความคำเตือนด้านสุขภาพ โดยเฉพาะ โดยต้องมีพื้นที่อย่างน้อยที่สุด 1 ใน 3 ส่วนของพื้นที่ฉลากทั้งหมด

2) การกำหนดพื้นที่เฉพาะสำหรับวางสินค้าสุราในสถานที่จำหน่าย โดยกฎหมายกำหนดให้ขายสินค้าสุราจะต้องจัดวางแยกจากสินค้าอื่นๆ และจะต้องจัดให้มีรั้วหรือที่กั้นสูงอย่างน้อย 1.2 เมตร กั้นระหว่างสุรา (รวมทั้งสื่อโฆษณาสุรา) กับสินค้าประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้กฎหมายยังห้ามมิให้มีสุราจัดวางในบริเวณเคาน์เตอร์ชำระเงินอีกด้วย

4) การจำกัดสถานที่หรือพื้นที่โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณหรือสถานที่ที่อาจส่งผลในการรับรู้และเข้าถึงโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ห้ามการโฆษณาในระยะ 200 เมตรรอบบริเวณโรงเรียน สถานที่รับเลี้ยงเด็ก และสนามเด็กเล่น, ห้ามการโฆษณาบนเสื้อผ้าเด็ก, ห้ามการโฆษณาในโรงพยาบาลศูนย์ ในรถบริการสาธารณะ ป้ายหยุดรถโดยสาร และสถานีขนส่ง นอกจากนี้กฎหมายยังห้ามการให้ทุนอุปถัมภ์ ของธุรกิจแอลกอฮอล์ในกิจกรรมเกี่ยวข้องกับกลุ่มเด็กและเยาวชน การแข่งขันกีฬาที่มีเด็กเข้าร่วมไปจนถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขับรถหรือแข่งขันขับรถอีกด้วย

การผลักดันกฎหมายของภาครัฐและการโต้ตอบของบริษัทสุรา

การผลักดันกฎหมายสาธารณสุขว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฉบับใหม่ของ ประเทศไอร์แลนด์ ใช้เวลากว่า 1,000 วันในขั้นตอนการกระบวนการพิจารณากฎหมายใหม่ของประเทศ การผลักดันกฎหมายต้องอาศัยหลักฐานทางวิชาการที่ชัดเจนเพื่อสนับสนุนมาตรการ เช่น มาตรการลดราคาเตือนเกี่ยวกับโรคเมธิเร็ง ต้องอาศัยผลการศึกษายืนยันว่าการดื่มแอลกอฮอล์ที่น้อยลงจะสามารถลดความเสี่ยงของการเป็นมะเร็งต่างๆ 7 ชนิด รวมถึงแรงสนับสนุนจากเครือข่ายภาครัฐและภาคประชาสังคมต่างๆ มากมาย เพื่อตอบโต้กับแรงต้านและข้อโต้แย้งต่างๆ จากบริษัทสุราที่มีความพยายามอย่างยิ่งในการต่อต้านการออกกฎหมายผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การเข้าพบผู้กำหนดนโยบาย การยื่นหนังสือถึงผู้กำหนดนโยบาย การออกข่าว โดยมักอ้างถึงผลกระทบต่อทางลบต่างๆ ของกฎหมายที่อาจมีต่อเศรษฐกิจ ทั้งด้านการค้า การลงทุน และการจ้างงานของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายจำกัดการโฆษณาและลดราคาเตือนที่ธุรกิจมักจะอ้างว่าเป็นการเพิ่มภาระต้นทุนการผลิตให้สูงขึ้น และส่งผลกระทบต่อโครงสร้างเศรษฐกิจนวัตกรรมใหม่ๆ เป็นต้น

ประเทศไทยสามารถเรียนรู้จากกระบวนการการออกกฎหมายครั้งนี้ได้หลายประเด็น ทั้งเนื้อหาสาระของมาตรการทางกฎหมายใหม่ที่ยังไม่มีในประเทศไทย เช่น การห้ามการให้ทุนอุปถัมภ์ การกำหนดเรื่องฉลากคำเตือน การกำหนดราคาสุราขั้นต่ำ การจัดพื้นที่สำหรับวางสินค้าสุราโดยเฉพาะ รวมทั้งกระบวนการออกกฎหมายบนพื้นฐานของข้อมูลทางวิชาการ ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งให้การผลักดันมาตรการสาธารณะต่างๆ เกิดประสิทธิผลในที่สุด